

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ И НАКАЗАНИЯ

(Обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г. и бр. 98 и 107 от 2014 г.)

§ 1. В чл. 83а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст след думите „чл. 162, ал. 1 и 2“ се добавя „чл. 164, ал. 1“ и се поставя запетая, след числото „242“ се добавя „243, 244, 244а, 246, ал. 3, 248а“ и се поставя запетая, числото „254“ се заличава, след числото „255“ се добавя „255а“ и се поставя запетая, числото „257“ се заличава и след числото „280“ се добавя „281, 282“ и се поставя запетая;

б) точка 4 се изменя така:

„4. работник или служител, на когото юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа.“;

в) след т. 4 се създава нов ред:

„се налага имуществена санкция до 1 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е имуществена; санкция в същия размер се налага и когато облагата няма имуществен характер или размерът ѝ не може да се установи.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Имуствената санкция се налага и на юридическо лице, което няма седалище на територията на Република България, в случай че престъплението по ал. 1 е извършено на територията на Република България.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думата „извършителя“ се заменя със „съучастниците в извършване“.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Отнема се в полза на държавата придобитата от юридическото лице пряка или непряка облага от престъплението по ал. 1, ако не подлежи на връщане или възстановяване, или на отнемане по реда на Наказателния кодекс. Когато вещта или имуществото – предмет на престъплението, липсва или е отчуждено, присъжда се неговата легова равностойност.“

6. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 2. В чл. 83б, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В основния текст думите „съответния прокурор до административния съд“ се заменят с „наблюдаващия прокурор, решил делото или преписката, до окръжния съд по седалището на юридическото лице, а в случаите по чл. 83а, ал. 2 – до Софийския градски съд“.

2. В т. 1 след думите „обвинителния акт“ се поставя запетая и се добавя „на постановление с предложение за освобождаване на дееца от наказателна отговорност с налагане на административно наказание или на споразумение за решаване на делото в съда“.

3. В т. 2 се създават букви „д“ – „ж“:

„д) в предвидените в особената част на Наказателния кодекс случаи по дела от общ характер липсва тъжба от пострадалия до прокурора;

е) деецът се освобождава от наказателна отговорност с прилагане на възпитателни мерки;

ж) е допуснат трансфер на наказателно производство в друга държава.“

4. Създават се т. 3 и 4:

„3. когато наказателното производство е спряно на основание, че:

а) след извършване на престъплението обвиняемият е изпаднал в краткотрайно разстройство на съзнанието, което изключва вменяемостта, или има друго тежко заболяване, което пречи на провеждането на производството;

б) разглеждането на делото в отсъствие на обвиняемия би попречило да се разкрие обективната истина;

в) деецът е лице с имунитет.

4. след влизане в сила на решение по чл. 124, ал. 5 от Гражданския процесуален кодекс.“

§ 3. Член 83г се изменя така:

„Чл. 83г. (1) Съдът разглежда предложението в състав от един съдия в открито съдебно заседание с участието на прокурор и с призоваване на юридическото лице.

(2) Неявяването на представител на юридическото лице, когато призоваването е редовно, не е пречка за разглеждане на делото.

(3) Съдът може да установява нови фактически положения.

(4) Съдът събира доказателства служебно или по искане на страните.

(5) Съдът разглежда делото и въз основа на събраните доказателства преценява:

1. получило ли е юридическото лице неправомерна облага;

2. има ли връзка между извършителя на престъпното деяние и юридическото лице;

3. има ли връзка между престъпното деяние и облагата за юридическото лице;

4. какъв е видът на облагата и размерът ѝ, ако е имуществена.

(6) Съдът се произнася с решение, с което:

1. налага имуществена санкция;

2. отказва да наложи имуществена санкция.

(7) Решението по ал. 6, т. 1 съдържа:

1. данните за юридическото лице;

2. данните за произхода, вида и размера на облагата;

3. размера на наложената имуществена санкция;

4. описание на имуществото, което се отнема в полза на държавата, ако има такава;

5. определяне на разноските.

(8) По дела, които представляват фактическа или правна сложност, мотивите могат да бъдат изготвени и след произнасянето на решението, но не по-късно от 30 дни.

(9) Съдът се произнася с определение, когато връща предложението на прокурора, ако то:

1. не е мотивирано;

2. не отговаря на изискванията на закона.

(10) Съдът прекратява с определение производството, когато юридическото лице е заличено от търговския регистър в резултат на ликвидация или несъстоятелност.”

§ 4. Член 83д се изменя така:

„Чл. 83д. (1) Решението на окръжния съд по чл. 83г, ал. 6 подлежи на обжалване или протест пред апелативния съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

(2) Делото се разглежда в открито заседание с участието на прокурор. За съдебното заседание се призовава и юридическото лице.

(3) В производството пред апелативния съд се допускат само писмени доказателства.

(4) Апелативният съд се произнася с решение, с което може:

1. да отмени решението на окръжния съд и да върне делото за ново разглеждане, когато в хода на съдебното производство пред първата инстанция са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила;

2. да отмени решението на окръжния съд и да наложи имуществена санкция;

3. отмени решението на окръжния съд и да откаже да наложи имуществена санкция;

4. да измени решението на окръжния съд;

5. да потвърди решението на окръжния съд.

(5) Решението на апелативния съд е окончателно.”

§ 5. Чл. 83е се изменя така:

„(1) Производството, по което е постановено влязло в сила решение на окръжния или на апелативния съд, подлежи на възобновяване, когато:

1. с влязла в сила присъда или решение се установи, че някои от писмените доказателства, въз основа на които е издаден актът, са неистински или с невярно съдържание;

2. с влязла в сила присъда или решение се установи, че съдия, прокурор, страна или участник в производството е извършил престъпление във връзка с участието си в производството;

3. след влизане в сила на решението за налагане на имуществена санкция на юридическото лице, лицето по чл. 83а, ал. 1, т. 1-4 бъде оправдано с влязъл в сила съдебен акт или спряното досъдебно производство бъде прекратено от прокурора;

4. след влизане в сила на решението се разкрият обстоятелства или доказателства, които не са били известни на страната и съда и имат съществено значение за производството;

5. с решение на Европейския съд по правата на човека е установено нарушение на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, което има съществено значение за делото;

6. в хода на производството е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила.

(2) Искането за възобновяване може да се направи в 6-месечен срок от узнаване за възникване на основанието, а в случаите по ал. 1, т. 6 – от влизане в сила на решението на окръжния или на апелативния съд.

(3) Искането за възобновяване не спира изпълнението на влязлото в сила решение, освен ако съдът постанови друго.

(4) Искане за възобновяване на производството може да направи:

1. окръжният прокурор;

2. юридическото лице, на което е наложена имуществена санкция.

(5) Искането за възобновяване се разглежда от апелативния съд, в съдебния район на който се намира органът, постановил влязлото в сила решение.

(6) Апелативният съд разглежда искането в състав от трима съдии. В случаите, когато се иска възобновяване на производството по решение на апелативния съд, искането се разглежда от друг състав на съответния апелативния съд.

(7) Делото се разглежда в открито заседание с участието на прокурор. За съдебното заседание се призовава и юридическото лице.

(8) Когато намери искането за възобновяване за основателно, апелативният съд отменя акта и връща делото за ново разглеждане, като посочва процесуалното действие, от което трябва да започне новото разглеждане."

§ 6. Създава се чл. 83ж:

„Чл. 83ж. За неуредените в чл. 83б, 83г-83е въпроси се прилагат разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.“

§ 7. В Допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

1. След думите „По смисъла на този закон“ се поставя двоеточие и текстът докрая става т. 1.

2. Създават се т. 2 и 3:

„2. „Пряка облага“ е всяко благоприятно изменение в правната сфера на юридическото лице, настъпило като непосредствена последица от престъплението.

3. „Непряка облага“ е:

а) придобитото в резултат на разпореждане с предмета на престъплението;

б) вещта или имуществото, придобити чрез операция или сделка с пряката облага от престъплението;

в) вещта, в която е трансформирана пряката облага от престъплението.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. Неприклучилите съдебни производства в административните съдилища по чл. 83а-83е се прекратяват и се изпращат по компетентност на съответния окръжен съд.

§ 9. Този закон влиза в сила един месец след обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ И НАКАЗАНИЯ

Предложеният законопроект за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) си поставя няколко цели:

- да бъде усъвършенстван режимът, уреден в Глава IV, чл. 83а и следващите от ЗАНН, за реализация на отговорността на юридическите лица, в случай че са се обогатили или биха се обогатили в резултат на извършено престъпление;

- да се отговори на отправените препоръки към Република България с доклада по фаза 3 на Работната група за борба с подкупването на чужди длъжностни лица към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР);

- да се отговори на препоръките, отправени към страната ни в резултат на прегледа за съответствие на българското законодателство с разпоредбите на Конвенцията на ООН срещу корупцията (КООНК).

Предложените изменения и допълнения са насочени към изпълнение на следните препоръки, съдържащи се в доклада на ОИСР:

- ясни правила относно компетентния съд по делата срещу юридическите лица;

- възможност да се образува производство срещу юридическото лице, независимо от основанието, поради което производството срещу физическото лице – извършител на престъпното деяние, е прекратено или не може да се образува, или не може да продължи;

- увеличаване на максималния размер на санкцията, приложима по отношение на юридически лица в случаите, в които получената облага от юридическото лице е с неимуществен характер или когато стойността на облагата не може да бъде установена;

- предвиждане на възможност в полза на държавата да се отнемат не само преките, но и непреките облаги, придобити от престъпления.

Във връзка с изискванията на КООНК в областта на правоприлагането към страната ни е отправена следната препоръка:

- да се изследва възможността за увеличаване на размера на паричните санкции срещу юридически лица за корупционни престъпления в случаите, в които облагодетелстването за юридическото лице в резултат на

подкупването на чуждо длъжностно лице е с неимуществен характер или не може да бъде определено.

Цялостният анализ на разпоредбите, регламентиращи отговорността на юридическите лица, които са се обогатили или биха се обогатили от извършени престъпления, разкрива наличието на редица празноти и несъответствия, които пречат за практическото приложение на института (за което свидетелства и niskият брой производства, образувани по този ред) и които следва да бъдат преодоленни в най-скоро време. Като такива могат да се посочат:

- липсата на възможност институтът да намери приложение в случай на извършване на определени длъжностни престъпления (каквито са тези по чл. 248а, 255а и 282 от НК), които биха могли да доведат до облагодетелстване на юридически лица;

- предоставянето на компетентност да се произнася по предложението на прокурора по чл. 83б, ал. 1 от ЗАНН на административния съд, вместо на окръжните съдилища, които разполагат с обща компетентност да се произнасят по наказателноправни въпроси, каквито са и тези за облагите от осъществена престъпна дейност;

- твърде ограничителното изброяване на предпоставките, при които законът дава възможност за образуване на производство по Глава IV от ЗАНН, когато не е възможно образуването или продължаването на наказателното производство срещу физическото лице – извършител на престъпното деяние;

- съществуващото противоречие в основанията за налагане на имуществена санкция, посочени в чл. 83б, ал. 1 и в чл. 83е, ал. 1 от ЗАНН, което създава сериозни трудности при тълкуването и прилагането на цитираните законови разпоредби;

- твърде лаконичната уредба на реда за разглеждане на предложението на прокурора за налагане на имуществена санкция на съответното юридическо лице и на правомощията на съдилищата по същество, съдържаща се в разпоредбата на чл. 83е от ЗАНН;

- липсата на яснота относно реда, по който първоинстанционният съд следва да разгледа постъпило предложение от прокурора по чл. 83б от ЗАНН;

- липсата на яснота относно това кой е съдът, който следва да се произнесе като въззивна инстанция, по смисъла на чл. 83е, ал. 5 от ЗАНН и някои други.

I. Предлаганите изменения и допълнения се свеждат до следното:

1. С § 1, т. 1 от законопроекта се предвижда да се разшири кръгът от престъпления, извършването на които би могло да бъде основание за инициране на производство по реда на чл. 83б и следващите от ЗАНН, в случай че е довело до обогатяване или е създавало условия за обогатяване на юридическото лице.

Предвижда се производство за налагане на имуществена санкция на съответното юридическо лице да може да се образува и в случаите на проповядване на омраза на религиозна основа чрез слово, печат или други средства за масова информация, чрез електронни информационни системи или по друг начин (чл. 164, ал. 1 от НК), определени престъпления срещу паричната система (чл. 243, чл. 244, чл. 244а, чл. 246, ал. 3 от НК), извършено представяне на неверни сведения за получаване на кредит (по чл. 248а, ал. 1 от НК), представяне на неверни сведения или затаяване на такива, за да се получат средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава (по чл. 248а, ал. 2 от НК), отпускането на кредит или финансиране на лица, представили неверни сведения (по чл. 248а, ал. 4 от НК), избягването на установяването или плащането на данъчни задължения в големи размери чрез сделка с търговско предприятие (по чл. 255а от НК), на набавяне за себе си или за друго на имотна облага чрез противозаконно подпомагане на чужденец да пребивава в страната в нарушение на закона (чл. 281 от НК) и общото длъжностно престъпление (по чл. 282 от НК).

С предлаганото допълнение се цели да се обхванат най-често срещаните случаи на престъпно поведение, което би могло да доведе до облагодетелстване на юридическо лице, които понастоящем стоят извън обхвата на разпоредбата по чл. 83а, ал. 1 от ЗАНН. По този начин ще се отговори и на изискванията на международните и европейски актове по отношение условията за ангажиране отговорността на юридическите лица за престъпления.

2. С § 1, т. 1, буква „в“ се предвижда заличаване на разграничението в размера на санкцията в зависимост от това дали придобитата от юридическото лице облага е от имуществен или от неимуществен характер. С предложеното изменение се отговаря и на критики на Европейската комисия, съдържащи се в запитвания към България № 5658/13/JUST, 5626/13/JUST, и 5642/13/JUST, получени чрез системата „EU Pilot.“ С предлаганото изменение се цели:

- да се повиши превантивната роля на регламентирания в чл. 83а от ЗАНН санкционен институт, и
- да се даде възможност за по-прецизно индивидуализиране на следващата се на юридическото лице санкционна мярка за въздействие.

3. С § 1, т. 2-4 от предложения проект на ЗИД на ЗАНН се създава нова ал. 2, с която се прецизира териториалното действие на материалноправната норма по чл. 83а, ал. 1 от ЗАНН.

Изрично се предвижда, че институтът ще се прилага и по отношение на юридическите лица, които нямат седалище на територията на Република България, в случай че посоченото в

чл. 83, ал. 1 от ЗАНН престъпление е извършено на територията на Република България.

4. С § 1, т. 5 от законопроекта чувствително се разширява обхватът на предвидената допълнителна санкционна мярка за въздействие по отношение на юридическите лица – отнемането в полза на държавата на облагата, придобита вследствие на престъплението, като се предвижда да се отнемат не само преките, но и всички непреки облаги, придобити от юридическото лице.

За пръв път в българското законодателство се предлага дефиниция на понятията „пряка“ и „непряка“ облага от престъплението. Тази дефиниция, макар и дадена за целите на производството по чл. 83а и следващите от ЗАНН, ще улесни значително българския законодател при последващо дефиниране на подлежащите на отнемане в полза на държавата имущества по реда на други нормативни актове (НК, ЗОПДНПИ и други).

Съгласно дефиницията, предложена в § 7, т. 2 от законопроекта, „пряка облага“ е всяко благоприятно изменение в правната сфера на юридическото лице, настъпило като непосредствена последица от престъплението. Възможно е това благоприятно изменение в патримониума на юридическото лице да е с имуществен или с неимуществен характер. Характерът на пряката облага ще предопредели и приложимата санкция – сред посочените в чл. 83а, ал. 1 от НК. На отнемане в полза на държавата обаче ще подлежи само пряката облага с имуществен характер.

„Непряка облага“ от престъплението може да се яви:

- придобитото в резултат на разпореждане с предмета на престъплението;
- вещта или имуществото, придобити чрез операция или сделка с пряката облага от престъплението (например имущество, придобито в полза на юридическото лице в резултат на разпореждане със средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, получени в резултат на представянето на неверни сведения от представляващия юридическото лице);
- вещта, в която е трансформирана пряката облага от престъплението (например вещта, получена вследствие на преработка на придобитите чрез присвояване движими вещи).

С предлаганото допълнение се цели:

- да се завиши съществено превантивната роля на регламентирания в чл. 83а от ЗАНН санкционен институт;
- да се пресече окончателно възможността санкционираното юридическо лице да извлече каквито и да било облаги от осъществената престъпна дейност;

- да се осигурят допълнителни приходи за държавния бюджет за сметка на неправомерно обогатилите се стопански субекти.

II. Параграф 2, т. 1 от законопроекта, тълкуван систематично с § 4 и 5 от същия, предвижда промяна на родовата подсъдност в производството по глава IV от ЗАНН.

1. Предвижда се като първа инстанция по тези дела да действат окръжните съдилища по седалището на юридическото лице, а като въззивна инстанция да се произнасят апелативните съдилища. За юридическите лица, които нямат седалище на територията на Република България, в случаите, посочени в законопроекта, компетентен да се произнесе ще е Софийският градски съд.

С предлаганото изменение се цели да се решат следните въпроси:

- да се предостави компетентност на съдилищата, разполагащи с обща компетентност по въпросите на наказателната отговорност, да се произнасят по въпросите относно последиците от престъплението (каквато е и неправомерно придобитата облага от юридическите лица);

- да се предостави правомощие на наблюдаващия прокурор, решил делото или преписката, да изготви предложението по чл. 83б, ал. 1 от ЗАНН по материали от досъдебни производства от компетентност на районна (РП), окръжна (ОП), военнокръжната (ВОП) или специализираната прокуратура (СП) и да вземе участие в производството пред съответния първоинстанционен съд по реда на чл. 83г от ЗАНН (изменен);

- да се унифицира процесуалният ред за разглеждане на делото пред съдилищата по същество, като изрично се предвиди субсидиарното приложение на НПК в производството.

2. С параграф 2, т. 2-4 се разширява значително номенклатурата от основания за изготвяне на предложение на прокурор от съответната окръжна прокуратура до окръжния съд за налагане на имуществена санкция на обогатилото се юридическо лице.

Предвижда се прокурорът да може да изготвя мотивирано предложение по реда на чл. 83б от ЗАНН не само след внасянето на обвинителен акт в съда, а и при изготвянето на останалите възможни и предвидени в НПК процесуални актове, с които се слага край на досъдебната фаза на наказателното производство, а именно – на постановление с предложението за освобождаване на дееца от наказателна отговорност с налагане на административно наказание и на предложението за одобряване на споразумение за решаване на делото.

Изрично се предвижда като основание за инициране на производство срещу юридическото лице влязлото в сила решение по чл. 124, ал. 5 от Гражданския процесуален кодекс.

Въвеждат се и допълнителни основания за образуване на производството срещу юридическото лице, когато производство срещу съответното физическо лице не може да бъде образувано или е било прекратено на някое от основанията, предвидени в НПК. Това са:

- липсата на тъжба от пострадалия до прокурора в случаите, в които това е предвидено в особената част на Наказателния кодекс като задължителна предпоставка за образуване на производството;
- освобождаването на дееца от наказателна отговорност с прилагане на възпитателни мерки;
- допуснатият трансфер на наказателното производство в друга държава.

По този начин на практика се обезпечава възможността за инициране на производство по реда на глава IV от ЗАНН във всички случаи, в които се установят предпоставките по чл. 83а, ал. 1 от ЗАНН, независимо от наличието на обстоятелство, което пречатства образуването или предпоставя прекратяването на наказателното производство срещу виновното физическо лице.

За първи път със законопроекта се регламентира възможността за образуване на производство за реализация на отговорността на юридическото лице и в случаите, в които производството срещу физическото лице е спряно. Тук обаче такава възможност се предвижда само в хипотезите, в които спирането на наказателното производство не пречатства възможността за доказване по нужния несъмнен и категоричен начин на фактите и обстоятелствата по чл. 83а, ал. 1 от ЗАНН. Такива хипотези са:

- изпадането на обвиняемия след извършване на престъплението в краткотрайно разстройство на съзнанието, което изключва вменяемостта,
- или наличието на друго тежко заболяване, което пречи на провеждането на производството;
- разглеждането на делото в отсъствие на обвиняемия, когато това би попречило да се разкрие обективната истина;
- имунитетът на престъпния деец.

Целта на предложените изменения е да се създаде възможност за инициране на производство по реда на глава IV от ЗАНН във всички случаи на прекратяване, спиране или приключване на наказателното производство спрямо престъпния деец – физическо лице, в които е възможно да се установи, че е настъпило или би настъпило облагодетелстване за юридическото лице.

III. Параграфи 3 и 4 от законопроекта детайлно уреждат съдебното производство по разглеждане на предложението на прокурора за налагане на имуществена санкция на юридическото

лице, а параграф 6 предвижда субсидиарно приложение на разпоредбите на НПК за процесуалните въпроси, които не са намерили изрична регламентация в глава IV от ЗАНН.

Предвижда се първоинстанционният съд да разглежда предложението на прокурора в състав от един съдия в открито съдебно заседание с участието на прокурора, с призоваване на юридическото лице. Неявяването на представител на юридическото лице, когато е редовно призовано, няма да бъде пречка за разглеждане на делото.

За изясняване на посочените обстоятелства се предвижда да се събират доказателства – служебно от съда или по искане на страните – прокурора и представляващия юридическото лице. Съдът може да установява нови фактически положения. По силата на ограничителното препращане, уредено в чл. 83ж от ЗАНН, за събирането, проверката и оценката на доказателствата ще се прилагат правилата по НПК.

Със законопроекта се дава свобода на въззивната инстанция за преценка на всички факти и обстоятелства по делото. По този начин се създават ефективни правни гаранции за разкриване на обективната истина в производството и за правото на защита на лицето, което се предлага да бъде санкционирано, в съответствие с изискванията на чл. 6 от ЕКЗПЧОС.

Запазва се положението, при което съдът, в рамките на производството, следва да извърши преценка относно следните обстоятелства: получило ли е юридическото лице неправомерна облага; има ли връзка между извършителя на престъпното деяние и юридическото лице; има ли връзка между престъпното деяние и облагата за юридическото лице; какъв е видът на облагата и размерът ѝ, ако е имуществена.

Предвижда се съдът да се произнася с решение, с което да налага имуществена санкция на юридическото лице или да откаже да наложи имуществена санкция. Изрично се регламентирант изискванията към съдържанието на съдебния акт, с който се налага имуществена санкция, тъй като именно с него се засяга правната сфера на санкционирания субект.

Предвижда се по дела, които представляват фактическа или правна сложност, мотивите да могат да бъдат изготвени и след произнасянето на решението, но не по-късно от 30 дни. Двукратното удължаване на срока за изготвяне на мотивите към съдебния акт е съобразено със значителната натовареност на съдилищата и с особената значимост на мотивите към съдебния акт за правото на защита на юридическото лице и за възможността на въззивната съдебна инстанция да установи и да провери действителната воля на решаващия съд.

Създадена е възможност съдът да се произнася с определение, когато връща предложението на прокурора, ако то не е мотивирано или не отговаря на изискванията на закона, както и да прекратява производството, когато юридическото лице

е заличено от Търговския регистър в резултат на ликвидация или несъстоятелност.

Предвижда се решението на окръжния съд, постановено в производството по този ред, да подлежи на обжалване или протест пред апелативния съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните. Жалбата или протеста се разглеждат в открито съдебно заседание с участие на прокурор и на юридическото лице. Неявяването на представител на юридическото лице, когато е редовно призовано, няма да бъде пречка за разглеждане на делото. Предвижда се пред апелативния съд да се допускат само писмени доказателства и доказателствени средства.

Подробно се регламентират правомощията на апелативния съд, а именно: да отмени решението на окръжния съд и да върне делото за ново разглеждане, когато в хода на съдебното производство пред първата инстанция са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила; да отмени решението на окръжния съд и да наложи имуществена санкция; да отмени решението на окръжния съд и да откаже да наложи имуществена санкция; да измени решението на окръжния съд; да потвърди решението на окръжния съд. Решението на апелативния съд се предвижда да е окончателно.

IV. Съществен момент на законопроекта е въвеждането на правна възможност за възобновяване на производството, образувано по мотивирано предложение на прокурора за налагане на имуществена санкция на юридическо лице.

Това е важна процесуална гаранция за правилното приложение на закона и недопускане на правни последици от съдебни актове, постановени при съществени пороци на волята на съдебния орган. Институтът на възобновяването на производството е единственият коректив на волята на съда, в случай че на съответното юридическо лице е била наложена имуществена санкция с влязъл в сила съдебен акт, въз основа на предложение на прокурора, направено при висящо наказателно производство срещу престъпния деец – физическо лице, завършило с оправдаването му с влязла в сила присъда или приравнен на нея съдебен акт, или направено при спряно наказателно производство, прекратено от прокурора на някое от основанията по чл. 243, ал. 1 от НПК.

В параграф 5 от законопроекта изчерпателно са посочени основанията за възобновяване на производството. Предвижда се искане за възобновяване да може да прави съответният окръжен прокурор и юридическото лице, на което е наложена имуществена санкция по чл. 83а от ЗАНН.

Предлага се искането за възобновяване да се разглежда в открито съдебно заседание от тричленен състав на апелативния съд, в съдебния район на който се намира органът, постановил влязлото в сила решение. Когато се иска възобновяване на

производството по решение на апелативния съд, искането ще се разглежда от друг състав на съответния апелативния съд. В тези случаи съдът ще действа като контролно-отменителна инстанция.

V. Законопроектът предвижда неприключилите съдебни производства в административните съдилища по чл. 83а-83е да се прекратят и да се изпратят по компетентност на съответния окръжен съд.

Предвиденият по-дълъг срок за влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания – един месец след обнародването му в „Държавен вестник“, ще даде възможност на гражданите и органите, натоварени с прилагането на закона, да се запознаят подробно с новите положения относно отговорността на юридическите лица.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

